

sons omsætning. En overtrædelses grovhed og varighed skal vurderes efter de samme principper, som det er tilfældet efter den gældende lov, hvilket også svarer til Kommissionens praksis. Det betyder, at der ved vurderingen af en overtrædelses grovhed kan sondres mellem en mindre alvorlig overtrædelse, en alvorlig overtrædelse og en meget alvorlig overtrædelse.

På baggrund af overtrædelsens grovhed kan der fastsættes et grundbeløb, som skal være føleligt for de involverede virksomheder og samtidig forebygge overtrædelser af konkurrenceloven.

En overtrædelse af konkurrenceloven vil som udgangspunkt omfatte det danske marked eller en del heraf. Af hensyn hertil bør grundbeløbet for en overtrædelse af konkurrenceloven ligge på et lavere niveau end for en overtrædelse af EU-konkurrencereglerne. En vis tilnærmelse til EU-konkurrencereglerne forudsætter, at grundbeløbet for en mindre alvorlig overtrædelse af konkurrenceloven bør ligge i størrelsesorden fra 10.000 kr. til 400.000 kr. Er der tale om en alvorlig overtrædelse, kan grundbeløbet udgøre fra 400.000 kr. til 15 mio. kr. og for en meget alvorlig overtrædelse fra 15 mio. kr. og derover.

Hvad angår varigheden af en overtrædelse, kan der, som også anført i Erhvervsudvalgets betænkning af 18. maj 2000 (FT 1999-2000, tillæg B, s. 1297, h. sp.), og i overensstemmelse med EU-konkurrenceretten, sondres mellem en overtrædelse af kortere varighed (mindre end 1 år), af mellemlang varighed (1-5 år) og af lang varighed (over 5 år).

Varigheden af en virksomheds overtrædelse af konkurrenceloven bør have indflydelse på bødeniveauet. For en overtrædelse af lang varighed vil det f.eks. betyde, at der for hvert år en overtrædelse har fundet sted, kan ske en forhøjelse med op til 10 pct. af det beløb, der fastlægges for overtrædelsens grovhed.

Som nævnt skal der ved fastsættelse af bødens størrelse også tages hensyn til den juridiske persons omsætning. Det er omsætningen fra samtlige de varer og tjenesteydelser, som virksomheden producerer eller distribuerer, der skal tages hensyn til, og således ikke kun omsætningen fra de varer m.v., der indgår i det relevante marked, som overtrædelsen har relation til.

Den bøde, som er fremkommet ved en vurdering af overtrædelsens grovhed og varighed, vil derfor – hvor det skønnes nødvendigt – kunne reguleres i opadgående eller nedadgående retning afhængig af virksomhedens omsætning. Det betyder, at de ovennævnte grundbeløb er vejledende. I visse tilfælde kan en lille virksomhed således få reduceret grundbeløbet for en overtrædelse, mens det i andre situationer kan betyde en forhøjelse af grundbeløbet for en stor virksomhed.

En graduering af grundbeløbet bør altid overordnet set afspejle den sigtedes eller tiltaltes faktiske rolle i f.eks. et kartel og dermed muligheden for at påføre andre virksomheder eller forbrugere økonomisk skade ved overtrædelsen.

De ovenfor angivne bemærkninger om bødeniveau har karakter af et udgangspunkt for strafudmålingen, som kan fraviges af domstolene i opad- eller nedadgående retning, hvis der i konkrete sager foreligger skærpende eller formildende omstændigheder.

Skærpende omstændigheder kan f.eks. foreligge, hvis en virksomhed gentager overtrædelser af samme art, lægger hindringer i vejen for myndighedernes undersøgelse eller har spillet en førende rolle eller har tilskyndet til overtrædelsen. Derudover vil det være en skærpende omstændighed, såfremt en virksomhed har udsat en anden virksomhed for gengældelsesforanstaltninger for at få den til at respektere den ulovlige aftale eller praksis.

Hvis det er muligt at opgøre den opnåede eller tilsigtede gevinst ved en overtrædelse af konkurrenceloven, vil denne gevinst enten kunne konfiskeres efter reglerne i straffeloven eller indgå ved fastsættelsen af bødens størrelse. Erfaringerne fra både Danmark og andre lande viser imidlertid, at det kun i helt særlige sager er muligt at opgøre den opnåede eller tilsigtede gevinst tilstrækkeligt præcist til, at denne fremgangsmåde kan anvendes. I en del sager vil det dog være muligt at foretage et begrundet skøn over størrelsen af den gevinst, som den eller de virksomheder, der har overtrådt konkurrenceloven, har haft, eller det tab, som kunderne har lidt. Ved fastsættelsen af bøden vil både den skønnede faktiske eller tilsigtede gevinst og det tab, lovovertrædelsen skønnes at have påført andre, kunne indgå.

Formildende omstændigheder kan foreligge i form af, at virksomheden udelukkende har spillet en passiv rolle i forbindelse med overtrædelsen, eller at virksomheden ikke reelt har fulgt de ulovlige aftaler m.v. Det vil efter en konkret vurdering også være formildende omstændighed ved fastsættelsen af en bøde, hvis en virksomhed gennem et såkaldt compliance programme har gjort – og til stadighed gør – en aktiv indsats for at få alle relevante medarbejdere til at følge lovgivningen, og at en overtrædelse derfor er sket på trods af ledelsens tilskyndelse til det modsatte.

Endvidere kan der – som anført i Erhvervsudvalgets betænkning af 18. maj 2000 (FT 1999-2000, tillæg B, s. 1297, h. sp.) – i overensstemmelse med princippet i straffelovens § 51, stk. 3, ved bødeudmålingen også tages hensyn til den sigtedes eller tiltaltes betalingssevne.